Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z poczta: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. – Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Niemce. — Dania. - Księstwa Naddunajskie. – Turcya. – Doniesienia z ostatniej poczty. – Wiadomości handlowe. - Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzedowa.

Lwów, 6. sierpnia. Dnia 5. sierpnia 1854 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, część XXIX. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1854 dla kraju koronnego Galicyi.

Część ta zawiera pod:

Nr. 119, Rozporządzenie ministra spraw wewnetrznych z dnia 30. kwietnia 1854 zawierające postanowienia przechodnie dla zarządzonego w skutek najwyższej uchwały z dnia 16. kwietnia 1854 wprowadzenia w czynność nowo uorganizowanych politycznych władz krajowych w krajach koronnych Austryi Nizszej i Wyższej, Salzburga, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Kroacyi ze Slawonia, Wybrzeża, Czech, Morawii, Szlaska, Galicyi, Bukowiny i Siedmiogrodu, tudzież władz obwodowych okręgu administracyjnego Lwowskiego i Krakowskiego z dnia 29. maja 1854.

Nr. 120. Obwieszczenie ministerstwa finansów z dnia 30. kwietnia

1854 o zniesieniu urzędu kontrolnego w Leitomischl.

Nr. 121. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3. maja 1854, którem w porozumieniu z ministeryum finansów objaśniono §. 44. ustaw o należytościach z dnia 9. lutego i 2. sierpnia 1850 r. nr. 329 dziennika ustaw państwa pod względem sądowej licytacyi dóbr nieruchomych.

Nr. 122. Obwieszczenie ministerstwa finansów z dnia 3, maja 1854 o utworzeniu urzędu kontrolnego w Grottau i dwóch urzędów cel-

nych bocznych klasy II. w Petersdorf i Ullersdorf.

Nr. 123. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 3. maja 1854 o utworzeniu urzedu loteryjnego klasy drugiej w Budzie.

Nr. 124. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i finansów z dnia 6. maja 1854 o politycznej i sądowej organizacyi uksiążeconego hrabstwa Tyrolu z Vorarlbergiem.

Sprawy krajowe.

Lwów, 7. sierpnia. Do dnia dzisiejszego subskrybowano we Lwowie na pożyczkę narodową 1,460.480 złr. Według wykazów nadesłanych dotychczas z niektórych obwodów wynosiła subskrypcya 771.920 złr., do czego się samo miasto Brody przyczyniło suma 320.000 złr. (Hurtownik Karol Hausner w Brodach subskrybował 50.000 złr.).

(Instrukcya w traktowaniu udziału w pożyczce tych osób, którym służą ulatwienia przyznane urzędnikom.)

Wieden, 4. sierpnia. Osobna instrukcya ustanawia postępowanie kas i urzędów w traktowaniu udziału w pożyczce narodowej tych osób, którym przysłużają ułatwienia przyznane urzędnikom.

Ponieważ główne postanowienia tej instrukcyi także obowiązujące są dla władz i urzędów nie manipulujących pieniędzmi pożyczki i w ogóle obchodzą osoby mające udział w pożyczce, przeto wyda-

no następujące przepisy:

Deklaracyc subskrypcyi urzędników publicznych przesłane hyć maja w podwójnych spisach do nadwornej kredytowej buchhalteryi w Wiedniu. Te wykazy spisywane beda według kas, z których subskrybenci pobierają swe płace. Subskrybenci wiec, którzy z rozmaitych kas pobierają płace, nie mogą być oznaczeni na jednym wykazie. Pobory pozyczki zaczynają się dnia 1. października 1854 a kończą się w wrześniu 1858. Cała kwota, z którą subskrybent przystąpił do pożyczki, równie jak pojedyncze potrącenia na rzecz spłaty, mają być wykazane na arkuszu płatniczym.

Ile razy potracenie na pozyczkę osiągnie kwotę, która się da wyrównać obligacyą, tyle razy obowiązany jest subskrybent odebrać na te kwote obligacye, i w takim razie, oprócz zwyczajnego kwitu na pensye wydać ma niesteplowany kwit na otrzymanie obligacyi. Wydanie obligacyi subskrybentowi ma także być każda razą wykazane na arkuszu płatniczym. Procenta przypadające od rat na poży-

czkę aż do końca grudnia 1854 wypłacone będą odrazu w ciągu miesiąca stycznia 1855 w gotówce walutą bankową. Później nastąpi wyrównanie procentów za pojedyncze raty za pomocą obligacyi, których termina procentowe tak są oznaczone, że jezeli potrącenie rat regularnie się odb wa, tedy bez specyalnego wyrównania procentów subskrybent nie dozna straty. Spłaty pożyczki poniżej 19 złr. nie będą oprocentowane w ciągu wpłat. Jeżeli cała subskrypcya opiewa tylko na 20 złr., wtedy nastąpi oprocentowanie w ten sposób, że na końcu ostatniej raty wydana będzie obligacya z prowizyą od 1. lipca 1857. Jeżeli subskrybent czuje się pokrzywdzonym postanowieniami wydanemi dla ułatwienia manipulacyi w wyrównywaniu procentów, wtedy zapłaciwszy wszystkie raty, wolno mu za przedłożeniem wyrachowania żądać specylikowanego wyrównania procentów.

Uczestnikom w pożyczce przyzwolone są także spłaty z góry. Jeżeli te spłaty nie przewyższają przypadającej właśnie należytości po odtrąceniu wszystkich innych rat, wtedy należy tylko poprzednio o tem uwiadomić kasę. Ale jeżeli subskrybent chce uiścić się z góry za pomocą wpłat, wtedy ma przypadającą kwotę wprawdzie złożyć także w kasie, która mu wypłaca pensyę, i ta potwierdzić ma, że tę kwotę otrzymała; ale dla osobnego obrachunku z kasą pożyczki czekać należy w każdym takim wypadku na decyzyę przełozo-

nej władzy finansowej.

Przy wydawaniu obligacyi na kwoty z góry zapłacone należy za każdym razem potrącać procenta. Gdyby dla wypadków śmierci albo z innej przyczyny potrzebne było wyrównanie procentów, wtedy to ma nastąpić tylko na wyrażne żądanie strony, jak dalece ztąd strona odnieść może jaką korzyść. (L. k. u.)

(Wiadomości potoczne z Wiedma.)

Wiédeń, 3. sierpnia. Słychać, że panujący książę Wołoszczyzny Barbu Stirbey uda się przed wyjazdem ztąd do Bukaresztu pierwej do Konstantynopola, by Sułtanowi złożyć uszanowanie. Komisarz turecki odprowadzi go potem do Bukaresztu.

– Król. pruski ambasador przy dworze tutejszym hrabia Arnim powróci według nadesłanej tu dzisiaj depeszy telegraficznej dnia

9. b. m. do Wiednia i obejmie kierunek spraw ambasady.

- C. k. austryacki ambasador przy dworze hiszpańskim hrabia Jerzy Esterhazy wyjechał do Berlina, gdzie w nieobecności aust. ambasadora hrabi Thun obejmie sprawy ambasady.

Hiszpania.

(Przemowa szefów powstania do Królowej. – Wiadomości bieżące. – Dekret Junty madryckiej.)

Szefowie powstania otrzymali, jak wiadomo, na dniu 18. lipca posłuchanie u Jej król. Mości, przyczem wystąpił jeden z nich z na-

stępującą przemową:

"Niech Wasza król. Mość raczy pokazać się w ulicach Madrytu i przejść się po barykadach, wzniesionych nie przeciw Monarchyi. a Wasza król. Mość przekona się osobiście, że nie grozi żadne niebezpieczeństwo ani Jej dynastyi ani też zasadzie monarchicznej, a my będziemy tworzyć honorową gwardyę Waszej król. Mości". Marszałek Espartero przybył do Madrytu 29go lipca.

Podług wiadomości telegraficznej zrobiła władza rządowa w Barcelonie dla uspokojenia robotników nader zgubną koncesye, mianowicie zakazała używanie maszyn po fabrykach dla pomnożenia roboty recznej. (Późnicjsze doniesienia prostują to rozporządzenie, chodziło tylko o pewną jedną maszynę).

Junta w Saragosie zawiesiła dekretem uzbrojenie prowincyi aż do dalszych rozporządzeń w tym względzie. Ci, którzy pochwycili broń, mogą ją zatrzymać, ale niewolno im ani organizować się ani

łączyć z sobą.

Gazeta madrycka z 25. lipca zawiera następujący dekret wyż-

szej junty datowany 24. t. m.:

1) Usunięci zostali z posad wszyscy urzędnicy ministeryów finansów, sprawiedliwości, marynarki, spraw zewnętrznych, budowli publicznych i spraw wewnętrznych; lokale tych ministeryów będą zamkniete i oddane pod dozór junty. 2) Powszechna dyrekcya skarbu i kasy rządowe wydadzą swe fundusze bankowi hiszpańskiemu San Fernando do dyspozycyi dla wyższej junty. 3, Członkowie wyższej junty podzielą się na tyle sekcyi, ile ministeryów zostało suspendowanych, i sekcye te będą załatwiać przynależne sprawy. 4) Pojedyncze sekcye zbiera się w Leganez, a potem odejda do przynależnych korpusów, o ile stosunki na to zezwolą. (Abbld. W. Z.)

Anglia.

(Rozprawy w izbach.)

Londyn. 28. lipca. Na wczorajszem posiedzeniu iżby wyższej załatwiono wiele mniej ważnych bilów, między innemi bil o zamykaniu oberzy w niedziele o pewnych godzinach. Earl of Harrowby zapowiedział poprawkę, ażeby otwierano oberze w niedziele, w wielki piątek i w inne dnie świąteczne od pierwszej do pół do trzeciej popołudniu, a od piątej do jedenastej wieczór. Lordowie Brougham i Clanricarde oświadczyli, że przez ten bil byłyby bardzo utrudnione niedzielne wycieczki na wieś, ten jedyny wypoczynek Londyńskiego ludu. Przeciwnie zaś książę Argyll, lord Alvanley i lord Campbell uważali ten bil za dobrodziejstwo, którem parlament zjedna sobie wdzięczność klas pracujących. Poprawka pana Harrowby, rozszerzająca czas szynkowania po oberzach w dnie niedzielne na półtrzecia godziny, będzie przedłożona w sprawozdaniu komitetu.

Na posiedzeniu isby niższej potwierdzono znaczną wiekszością wszystkie poprawki do bilu Oxfordskiego uniwersytetu z wyjatkiem jednego, który się tyczy założenia prywatnych podsieni. W komitecie przyzwolenia toczono dyskusye nad wotum 13800 funt. sztr. dla zaprowadzenia urzędu konzularnego, szpitalu i więzienia w Konstantynopolu. Sir J. Pakington zaproponował zapłacić lordowi biskupowi Nowej-Zelandyi dawniejsza jego pensye 600 funt. sztr. za lata 1853 i 1854, ale na niektóre przeciwne uwagi Mr. Williama i Sir. G. Greya cofnał swa mocyę. - Popółnocy zamieniła się izba w komitet nad bilem rosyjskiej hipoteki lorda D. Stuart, lecz dyskutowała tylko nad najstosowniejszym dniem do naradzenia się nad tym bilem. W ciagu rozmowy zabrał nareszcie głos także jeden z adwokatów korounych, jeneralny solicitor nad tym przedmiotem i oświadczył swe przekonanie, że namieniony bil, jeżli się go niezmodyfikuje, może pociągnać najzgubniejsze skutki za sobą. Wkońcu wyznaczono przyszłą środę na obrady komitetu. Izba odbywała posiedzenie aż do 5 minut przed trzecią godziną zrana.

(Doniesienia z morza bałtyckiego. — Palne maszyny podwodne. — Niedostatek w Finlandyi.)

Korespondencya do Gazety "Times" z Barősund z d. 8. lipa donosi o maszynach piekielnych w zatoce fińskiej: "Wiadomo, że z poczatkiem roku bieżącego zrobiono kilkaset sztuk takich maszyn w fabryce rządowej pod Moskwą. Składają się z miedzianych kul wydrazonych napełnionych 700 funtami prochu, które explodują albo przez samo otarcie się o płynący nad niemi okręt, lub za pomocą drutów z brzegiem w komunikacyi będących. Taka mina podmorska w porze stosownej zapalona zrobiłaby w spodzie okrętu tak wielkiego jak "St. Jean d'Acre" dziure 25 stop w średnicy. Ale dotychczas nie znaleziono ani śladu podobnych maszyn." — Niedostatek mieszkańców wybrzeży" pisze ta sama korespondencya "zdaje się być bardzo wielki, a mianowicie zbywa im zupełnie na soli. Przed kilką dniami przypłynęła jedna łódź blizko floty; załoga jej wystawiła się na niebezpieczeństwo pojmania, by tylko wyprosić garść soli w zamianę za ryby. — Parostatek "Basilisk" powrócił z Gdańska i przywiózł 90 sztuk wołów; mamy tedy dosyć swieżego miesa ale nie-dostatek jarzyn przykro się czuć daje. Rosyanie budują bateryę, która ma panować nad wyspą Sandham pod Helsingsfors, jedynym punktem, z którego atak na ich okreta ze strony floty naszej jest (Zeit.)

(Doniesienia z Londynu. — Hrabia Walewski bierze dymisyę. — Ambasador szwedzki opuszcza Londyn. — Nowe wojska do Turcyi. — Sprzedaż okrętów rosyjskich.)

Londyn, 29. lipca. Dziennik Press donosi znowu, że między panem Drouyn de L'Huys a hrabią Walewskim zaszło nieporozumienie w bardzo delikatnej i ważnej kwestyi; to ma być powodem dymisyi francuskiego ambasadora przy dworze angielskim. Także admirał Virgin, szwedzki ambasador w Londynie ma opuścić swą posadę. Nakoniec donosi Press, że dla ważnych wiadomości, jakie otrzymała admiralicya uchwalono wysłać admirała Stopford na czarne morze i że ten admirał w tej chwili już odpłynął.

Czterdziesty szósty pułk otrzymał rozkaz odpłynąć w przyszłą

środę do Warny.

Zdaje się, że były gubernator i Commandeur en chef, jenerał Cathcart obejmie jakieś dowództwo w Turcyi. Niektórzy utrzymują, że stanie na czele nowej, formować się mającej dywizyi 6000 wojska. Sąd admiralicyi skaził znowu ostatecznie następujące okręta rosyjskie: "Patriot", "Ida", "Nadeżda" i "Waxti". Ładunki soli jedenastu ostatnich zlicytowanych okrętów rosyjskich sprzedano za 3805 funt. sztr.

Francya.

(Wiadomości z Paryża. – Odejście pułków do Boulogne. – Przypadek jenerała Espinasse. – Rektorowie akademii.)

Paryż, 29. lipca. Według Patrie otrzymały trzy liniowe pułki załogi rozkaz odejść dnia 2., 3. i 4. sierpnia do obozu pod Boulogue.

Przyjmowanie ochotników dla marynarki zastanowiono znowu z

najwyższego rezkazu.

Jenerała Espniasse spotkał niedawno smutny przypadek; przyzwyczajony był koń jego arabski brać cukier z ust jenerała, tą razą schwycił jenerała za twarz i dolną szczekę mu złamał.

Dla przeprowadzenia nowej reformy nauk zaproponował pan Fortoul w sprawozdaniu do Cesarza, ażaby rektorów akademii obierać między teraźniejszymi rektorami uniwersytetu i płace ich wyznaczyć według ważności ich rezydencyi na 15 do 20.000 franków.

Cesarz napisał na brzegu tego sprawozdania: "Niepotrzeba wcale, ażeby nowi rektorowie nalezeli do uniwersytetu; obierać także duchownych, np. wielkich wikaryuszów dyecezyi. — Zaproponowana kwota pensyi może pozostać.

(Doniesienia z Paryża. – Opieszałość urzędników nadmorskich w Neapolu. – Pogrzeb admirała Duquesne. – Doniesienie o jenerale Neyu zmarłym na cholerę. – Aresztacya.)

Paryż. 30. lipca. Monitor donosi z Neapolu z 24. b. m.. że w nocy z 12go na 13ty czerwca niezapalano wcale latarni morskich na wyspach Ischia i Procidia, i że w ostatnich czasach dopuszczano się kilkakrotnie tej karygodnej opieszałości. Na wniesione w tej mierze zazalenie francuskiego konzula usunęło król. sycyliańskie ministeryum spraw zewnętrznych urzędnika przeznaczonego do czuwania nad temi latarniami, i wydało oprócz tego potrzebne rozporządzenia, by zapobiedz nadal podobnym wykroczeniom mogącym pociągnąć za sobą największe nieszczęście.

W dzisiejszym numerze Monitora czytamy doniesienie o zgonie admirała Duquesne, zmarłcgo w Hawanie na apopleksyę. Pogrzeb odbył się z całą paradą wojskową; jeneralny konzul francuski, władze hiszpańskie i cała załoga miasta oddawali zmarłcmu ostatnią posługę, a z eskadry francuskiej wysadzano na ląd umyślnie dla uroczystości pogrzebowej znaczny oddział wojsk okrętowych. Trumnę złożono w kościele katedralnym w San Domingo. — Dalej donosi Monitor o zaszłym 14go b. m. w Galipoli zgonie jenerała Neya, drugiego syna marszałka Neya. Podlug doniesień z Gallipoli trwała słabość jego przez dłuższy czas, ale na wiadomość o śmierci matki pogorszyła się nagle tak dalece, że umarł w kilka godzin po otrzymaniu tego smutnego poselstwa. (Jak piszą z Konstantynopola, miał jenerał Ney umrzeć na cholerę). Syn zmarłego jenerała służy również w Orycncie jako podoficer w 7mym pułku dragonów i otrzymał teraz urlop dla przewiezienia serca swego ojca do Francyi.

W Biaritz przyaresztowano temi dniami na rozkaz z Paryża jednego z byłych komisarzy departamentowych Ledru-Rollina, który miał udział w zaburzeniach rewolucyjnych w Barcelonie.

(Abbl. W. Z.)

Belgia.

Bruxela, 26. lipca. Królewskim dekretem z 23. lipca rozciągnięto zakaz wywożenia kartofli aż do czasu dalszego rozporządzenia.

Z rezerwowego wojska z lat 1847 i 1849 zwołano dwie klasy,

azeby się nieodzwyczajały od służby.

Kompanii kolonizacyi belgijskiej odebrał prezydent w Guatemala znowu przyznane jej przez tę republikę przywileje.

Swajcarya.

Berna, 30, lipca. Dzisiaj doręczył c. k. radzca legacyi baron Kübeck naszemu prezydentowi federacyi Frei-Herosé swe listy wierzytelne jako austryacki sprawujący interesa przy federacyi szwajcarskiej. — Nadzieja ostatecznego załatwienia nieporozumień naszych z Austryą ziści się może niebawem. (Zeit.)

Niemce.

(Wiadomości z Berlina. – Rewia tegoroczna. – Defraudacyc. – Król Portugalski w podróży do Gothy.)

Berlin, 31. lipca. Tegoroczne jesienne popisy korpusu gwardyi, które, jak doniesiono, miały się zacząć 22. sierpnia, nastąpią według Voss. Ztg. na królewski rozkaz w ośm dni później. Zaczną się więc 29. sierpnia, w którym-to dniu przybędzie tu Poczdamska załoga i zakończą się 8. września. Główne wystąpienie odbędzie się dnia 1. września a na drugi dzień manewr korpusu, oprócz tego wystąpią wojska na polny manewr i powrócą dnia 8. września na swe załogi.

Eberfelder Ztg. zapowiada urzędownie na początek przyszłego miesięca zjechanie komisyi do Eberfeld w zamiarze superrewizyi w odkrytych defraudacyach podczas wojskowej rekrutacyi w prowincyi.

Z Kopenhagi nadeszła wiadomość do Swinemunde, że w pobliże Swinemunde odpłynie kilka okrętów fraucusko-angielskiej floty dla salutowania króla Jego Mości w jego podróży ztamtąd do Putbus, a właściwie dla towarzyszenia mu w tej żegludze.

Reinhardtsbrunnen koło Gothy, 28. lipca. Dzisiaj wieczór przybył tu z Berlina Jego Mość Król Portugalii z księciem Ludwikiem Filipem de Braganza - Bourbon. Książę Jego Mość wyjechał naprzeciw nich aż do Gotha. Pobyt tych dostojnych gości potrwa dni kilka.

(Konferencya biskupów w Augsburgu.)

Augsburg, 27. lipca. Przedwczoraj otworzeno tu biskupia konferencye, ale w tym samym dniu także zamknięte; jestto dowód zachodzącej jedności i zgody. Pasterze kościoła poświęcili wczorajszy dzień zwiedzaniu świętości i skarbów kościelnych, równie jak innym wizytom. Dziś odjechali do Mnichowa jmx. Arcybiskup, hrabia Reisach, biskup z Eichstädt i Infułat z Bamberga, podczas gdy biskupi z Regensburga i Würzburga udali się na Donauworth do swoich dyecezyi. Odjazd najprzewielebn. jmx. biskupów z Speyer i Passau później nastąpi.

(Augsburg. Postz.)

(Ogłoszenie statutów nowej konstytucyi.)

Kopenhaga, 30. lipca. Wczoraj wyszło tu rozporządzenie względem konstytucyi monarchyi duńskiej dla jej spraw spólnych. Rozporządzenie to podpisał król dnia 26. lipca na zamku Eremitage,

a książęta dziedziczni, tudzież wszyscy ministrowie królestwa i księstw kontrasygnowali je. Składa się z 28 paragrafów.

Patentem datowanym także z zamku Eremitage z d. 26. lipca będzie rada państwa zwołana na d. 1. września. (Zeit.)

Księstwa Naddunajskie.

(Doniesienia znad Dunaju w Soldatenfreund.)

Wiéceń, 2. sierpnia. Soldatenfreund uzupełniając skreślenie szyku bojowego tureckiego korpusu nad Dunajem w Ruszczuk-Dżurdżewo, dodaje, że oprócz przybyłych z Kalafatu oddziałów z małej Wołoszczyzny, nadszedł rumelijski korpus armii pod dowództwem Kostum Baszy, tudzież złożona z sześciu batalionów Nizamów, jednego pułku kawaleryi i dwóch bateryi o szesnastu działach dywizya armii bałkańskiej pod dowództwem Bejram Baszy (byłego angielskiego pułkownika Lance). Bejram Basza zdobył szturmem rosyjskie szańce na Wyspie Mokan a później obsadził Dżurdżewo, w których to potyczkach angielski kapitan Arnolds i angielski porucznik inżynierów Burke ciężko ranni dostali się w niewolę rosyjską, ale wkrótce potem umarli.

Siebenbürger Bote donosi z Bukaresztu pod dniem 24. lipca: Zawsze jeszcze stoją Rosyanie pod Frateszti a Turcy pod Dżurdżewo na stanowiskach obserwacyjnych naprzeciw sobie. Z obydwóch stron ściągają ciągle posiłki. Dnia 22. wyruszyło 8000 Turków na Frateszti, a Rosyanie robili wszelkie przygotowania na ich przyjęcie. Dotychczas niewiadomo czyli przyszło do walki. Cały pochód był zapewne tylko pozorną operacyą ze strony Turków by uwagę Rosyan odwrócić od innych punktów. Nasze lazarety zawsze jeszcze przepełnione chorymi. Wielki brak wojskowych chyrurgów, dlatego wezwano pomocy kilku lekarzy cywilnych. Rany pochodzą ponajwiększej części od kul konicznych z niebezpiecznych i daleko niosących sztóćców tureckich. Mamy tu straszny upał, który bardzo szkodliwy wpływ wywiera na zdrowie rannych, między którymi śmiertelność jest bardzo wielka. (Abb. W. Z.)

(Stanowiska w pochodzie Rosyan i Turków na Woloszczyznie.)

Wiédeń, 3. sierpnia. Loyd pisze: Dzisiejsze doniesienia z Bukaresztu sięgają po d. 30. lipca. Ostatnie oddziały wojsk rosyjskich miały d. 31. lipca opuścić miasto a 1. sierpnia spodziewano się wjazdu Omera Baszy na czele armii swojej. Książę Gorczakow przechodził dnia 28. z. m. z centrum armii swojej przez wieś Szelawę odległą o sześć mil od Kalugereni, a d. 29. zrana udał się ztamtąd dalej w kierunku Fokszan. Armia turecka posuwa się z największą oględnością w trzech kolumnach ku Bukaresztowi. Centrum stało d. 29. lipca pod dowództwem Omera Baszy w leżącej między lasami wsi Kalugereni; d. 30. lipca przybyły korpusy podjazdowe tureckiej przedniej straży do Gliny, o dwie mil od Bukaresztu; d. 31. lipca miała tam przybyć główna kwatera Omera Baszy; prawe skrzydło idzie z Oltenicy brzcgiem rzeki Argis do Bukaresztu. Lewe skrzydło stało d. 28. lipca w Mogurze, zkąd uda się głównym gościńcem do Bukaresztu.

Wojska rosyjskie, które d. 29. lipca przybyły do wsi Szelawy cofając się z Dżurdżewa, tworzyły przednią straż korpusu Gorczakowa pod dowództwem jenerała-lieutenanta Soimonowa. Ta awangarda składa się z ośmiu batalionów 10 dywizyi piechoty, z Tomskiego i Koliwańskiego pułku strzelców i z pułku huzarów w. księcia Następcy Tronu. Według marszruty miała ta awangarda przejść d. 1. sierpnia przez Jałomizzę pod Ureszti i Kereszani, gdzie mosty rzucono, ztamtąd udać się do Kikinez, a potem głównym gościńcem

do Fokszan i stanać tam w połowie sierpnia.

Pod Akerman przybyła dnia 22. lipca expedycya flot połączonych, która jak się zdaje, zechce wylądować na wybrzeżu dla rekognoskowania.

(Wychodzey bułgarscy.)

Wiedeń, 3. sierpnia. Według wiadomości z Gałaczu z d. 20. lipca nieustawały tamtędy przechody rodzin bułgarskich które z Dobruczy emigrują do Bessarabii. Także przy ujściu Pruta do Dunaju, dwie mil poniżej Gałaczu i niedaleko rosyjskiej fortecy Reni, przeszło blizko 7000 familii uprowadzając z sobą 150.000 sztuk bydła (ponajwiększej części rogatego) przez granicę. Bułgarowie którzy na ostatku przechodzili przez Gałacz, wyszli ponajwiększej części z okolic Sylistryi, gdzie mieszkańcy jak słychać opuścili 120 wielkich wsi. Ale ci co się jeszcze nieprzeprawili na lewy brzeg Dunaju, niebęda już mogli zdazyć za swymi spółwyznawcami, ponieważ już oddziały kawaleryi tureckiej zatrzymują wychodźców i zmuszają ich do powrotu. Na uwagę zasługuje, że wychodźcy ponajwiększej części posiadają stosunkowo znaczny majątek. Do Besarabii niemoga przewozić pieniedzy tureckich, dlatego wymieniali tureckie złote Ikozory (po 11/3 talara) w Gałaczu i Ibraiłowie na monetę rosyjską, przy której-to sposobności pokazało się, że wiele familii posiadało po 1300 talarów w majątku. Z powierzchowności tych ludzi można było sądzić że to żebraki; ale gdy się ich pytano o przyczynę, odpowiedzieli że musieli ukrywać najmniejszy ślad dobrego bytu, by nieobudzić chciwości urzędników tureckich. Część rosyjskiej flotyli na Dunaju opuściła Gałacz po bitwie pod Dżurdzewo i popłynęła Dunajem w pobliże Sylistryi. (Abbld. W. Z.)

Turcya.

(Burza morska. — Domyślają się wyprawy na Anapę. — Warna się przeistacza. — Baszibozuków wcielono do armii sprzymierzonych.)

Monstantynopol, 24. lipca. Gazeta Tryestyńska pisze: "Na lądzie i na morzu panuje teraz głęboka cisza przerywana

tylko hukiem i szumem strasznej burzy, która od pięciu dni okrywa pianą fale Bosforu. Dla tej-to burzy nie odpłyneła przedwczoraj leżąca w Bosforze flota transportowa na czarne morze, co według nadesłanych rozkazów nastąpić miało. Te okręta transportowe wysadziwszy swe ładunki na ląd powróciły próżne z czarnego morza i stały tu od niejakiego czasu. Z powołania ich na morze czarne można wnosić, że z Warny zamierzają wysłać masy wojsk na inny punkt czarnego morza, gdy się skończy wojna nad Dunajem.

O tym samym przedmiocie pisze Osserv. Tr.: "15. okrętów angielsko-francuskiej floty odpłynęło d. 22. z Balczyka z znaczną liczbą wojsk lądowych. Zapewniają, że wojska te są przeznaczone przeciw Anapie i sądzą powszechnie, że po wzięciu Anapy ruszą na Sebastopol, jednak nie przed 10. sierpnia, gdyż dopiero o tym czasie będą gotowe potrzebne łodzie kanonierskie nad których uzbrojeniem pracują w zbrojowni w Konstantynopolu.

Stan zdrowia w Konstantynopolu jest pomyślny; tylko w Gallipoli i Smyrnie grasuje cholera.

W Warnie pracują wojska francuskie gorliwie nad wałami fortecznemi, Anglicy zaś naprawiają tamy portowe.

Francuzi i Anglicy — pisze gazeta Tryest. — zachowują się tak, jak gdyby w Warnie u siebie byli. Baszibozuków, którzy stali w Warnie, wcielono teraz jako korpus piechoty i kawaleryi do armii sprzymierzonej; żołd pobierają od mocarstw sprzymierzonych, a posady oficerów obsadzone Europejczykami. W Warnie zaczęto ustawiać słupy telegraficzne i spodziewają się, że linia telegraficzna między Warną i Szumlą będzie w przeciągu sześciu tygodni gotowa.

(Abbld. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Hermanstadt, 4. sierpnia. Od 1. sierpnia, 4. god. zrana opuścili Rosyanie Bukareszt zupełnie i udają się do Multan. Dnia 31. z. m. pożegnał książę Gorczakow bojarów w mianej do nich przemowie, oświadczając, że się cofa ze względów strategicznych. Kantakuzeno objął tymczasowo kierunek spraw publicznych. Policya konna pełni służbę bezpieczeństwa. Turcy stoją w Kalugereni, gdzie się znajduje Omer Basza, St. Arnaud i Raglan. Stawroforów pochwytano i posłano za Rosyanami. W Bukareszcie zupełna spokojność.

(Wien. Ztg.)

Wiedeń, 5. sierpnia. Litogr. koresp. austr. pisze: Z depeszy telegraficznej z Bukaresztu z d. 1. b. m. wyjmujemy co następuje: W potyczce pod Dżurdżewem d. 7. z. m. wynosiła strata Turków 572 poległych i 1000 rannych. W mowie pożegnalnej do Bojarów dziękował książę Gorczakow za przyjęcie wojsk rosyjskich, polecił im 30 ciężko chorych, których zostawić musi i dodał, że może pierwej wróci do Bukaresztu niż się spodziewają. Pana Emanuela Floresco wzięli Rosyanie ze sobą jako komisarza aprowizacyjnego. Potem udał się książę Gorczakow do Obileszty. Władze usiłują utrzymać porządek. W Bukareszcie radość powszechna i nieobawiają się już w żadnym razie powrotu Rosyan.

— Litogr. koresp. austr. pisze dalej: Według telegraficznego doniesienia prywatnego z Odessy z 31. z. m. stoją połączone floty od 30. lipca przed Sebastopolem i mają ze sobą znaczną liczbę okrętów transportowych.

Paryż, 5. sierpnia. Monitor donosi z Irun z d. 4. b. m.: W Madrycie przywrócona komunikacya. Biura kas długu państwa nie są wprawdzie jeszcze otwarte, ale rząd poczynik kroki, by dopełnity zobowiązań swoich.

Turyn, 4. sierpnia. Jego Mość Król wyjechał z ministrami Cavour, Lamarmora i Dabormida do Genuy. Wczoraj zachorowało w Genuy na cholerę 225 osób, a 107 umarło. W Turynie stan zdrowia pomyślny.

Z Florencyi donoszą z d. 2. b. m. że w drugiej połowie lipca zachorowało w w. księstwie 51 osób na cholerę, a mianowicie w Liwurnie 41, w Florencyi 2 i w Pizie 1; wczoraj i dzisiaj nie wydarzyły się nowe wypadki.

Wszystkich toskańskich urzędników, którzy się samowolnie oddalili wezwano do powrotu pod zagrożeniem, że kto nieprzybędzie, otrzyma dymisyę.

Ancona, 1. sierpnia. Rząd papiezki zawarł z rządem neapolitańskim traktat wzajemności względem równego traktowania obustronnych okrętów w portach wzajemnych.

Tunet, 22. czerwca. Gubernatora Susy wysłano do Konstantynopola, by przedstawił Sułtanowi kontyngent tunetański; wiezie także 4 miliony piastrów na pokrycie kosztów. Nakazano surowe środki Kwarantany. Okrętów z patente brutta nie przypuszczają tutaj, lecz muszą gdzieindziej odbywać kontumacyę. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 7. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 28r.4k.; żyta 19r.50k.; jęczmienia 18r.40k.; owsa 18r.24k.; kartofli 8r.22k.; — cetnar siana kosztował 2r.19k.; okłotów 1r.35k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 25r., sosnowego po 21r.45k. w. w.

Kurs woowski.

	gotó	wką	towa	arem
Dnia 7. sierpnia.	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	45	5	49
Dukat cesarski "	5	52	ā	54
Pólimperyał zł. rosyjski "	10	2	10	5
Rubel śrebrny rosyjski "	1	56	1	57
Talar pruski	1	52	1	54
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	25	1	26
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr. "	92	20	92	34

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 7. si	ierj	ni	a 1	854	ŧ.							złr.	kr.
Przedano " Dawano "	kuponów 100 po " 100 po " za 100 .	:	•	•	•		•			•	27	77	_	24
Zadano "	" za 100 .	٠	•	٠	٠	•	•	٠	•	٠	97	99	92	54

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 4. sierpnia.	w przeci ęciu
Obligacye długu państwa $50/_{0}$ za sto $83^{3}/_{8}$ $1/_{2}$ $5/_{8}$ $11/_{16}$	839/16
detto z r. 1851 serya B 5%	-
detto z r. 1853 z wypłatą . 5% " –	
Obligacye dlugu państwa 4½% % 73 ½ 5/8 7/8 74	7313/16
detto detto 40/0 " -	
detto z r. 1850 z wypłatą . 40/0 "	
detto detto detto .3%, " —	_
detto detto	
detto detto z r. 1839 , 124 % 125 1/3	1251/4
detto detto z r. 1854 . " 87 13/46 7/8 88	877/8
Obl. wied. miejskiego banku 21/20/0 -	– °
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . 5% —	
Obl. indemn. Niż. Austr 50/0 81	81
detto krajów koron	$78^{1}/_{2}$
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr 579 580 581	580
Akeye kolei zel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	300
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr	
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr —	
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr 550	550
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr	
Renty Como	

Wiedeński kurs wekslów.

Dnia 4. sierpnia. w	przecięcia
Amsterdam za 100 holl. złotych	_ 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur	125 uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl. 124 124 $\frac{1}{2}$	1241/43 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont	- 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank 92 1/2 1/4	$92^{3}/_{8}^{2}$ m.
Lipsk za 100 talarów	- 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań —	- 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl 12.12 13 15 14 14 l.	12-14 2 m.
Lyon za 300 franków	- 2 m.
Medvolan za 300 lire austr	- 2 m.
Marsylia za 300 franków 147 1/2 1/4	1471/42 m.
Paryż za 300 franków	147 ¹ / ₂ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	- 31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	- T.S.
Cesarskie dukaty	- Agio.
Ducaten al marco	- Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 5. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam $103^1/_2$ l. — Augsburg $124^1/_2$ l. — Frankfurt 124l. — Hamburg $92^1/_4$ l. — Liwurna 121l. — Londyn 12.9. — Medyolan $122^3/_4$. — Paryż $146^1/_2$.

Obligacye długu państwa $59/_0$ $84^1/_{16}$ — $84^3/_{16}$. Detto S. B. $5^0/_0$ $96-96^1/_2$.

Detto $4^1/_2$ 0/0 74 — $74^1/_4$. Detto 4^0 0 $65^3/_4$ — 66 Detto z r. 1850 z wypłata $49/_0$. 89 — $89^1/_4$. Detto z r. 1852 $49/_0$ 86 — 87. Detto $3^0/_0$ 53 — $53^1/_2$. Detto $2^1/_2$ 0/0 $41^1/_2$ — 42. Detto $19/_0$ $16^3/_4$ — 17. Obl. indemn. Niż. Austr. $5^0/_0$ $81^1/_4$ — $81^3/_4$. Detto z krajów kor. $5^0/_0$ $78^1/_2$ — 79. Pożyczka z r. 1834 219 — 220. Detto z r. 1839 $125^1/_4$ — $125^3/_4$. Detto z 1854 $88^1/_4$ — $88^3/_6$. Oblig. bank. $2^1/_2$ 0/0 55—56. Obl. lom. wen. peżyc. z r. 1850 $5^0/_0$ 96 — 98. Akc. bank. z ujma 1256 — 1258. Detto bez ujmy 1050 — 1051. Akcye bankowe now. wydania 999 — 1000. Akcye banku eskomp. $96^1/_2$ — 97. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $170^3/_8$ — $170^4/_2$. Wiéd.-Rabskie $80^1/_4$ — $80^3/_4$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 27^4 — 275. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 15 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko - Neusztadzkiej $60^1/_2$ — $60^3/_4$. Detto żeglugi parowej 584 — 586. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 565 — 568. Detto Lloyda 552 — 555. Detto młyna parowego wiedeń. 130 — 132. Renty Como $13^3/_8$ — $13^3/_4$. Ester-555. Detto młyna parowego wiedeń. 130 — 132. Renty Como $13^5/_8 - 13^3/_4$. Esterhazego losy na 40 złr. $84 - 84^1/_2$. Windischgrātza losy $28^3/_4 - 29$. Waldsteina losy $28^1/_4 - 28^1/_2$. Keglevicha losy $10^1/_2 - 10^3/_4$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $29^1/_4 - 29^1/_2$.

(Kurs pienieżny na gieldzie wied. d. 5. sierpnia o pół do 2. popoludnju.

Ces. dukatów steplowanych agio $29^1/_4$. Ces. dukatów obrączkowych agio $28^3/_4$. Ros. imperyały 10.1. Srebra agio $24^5/_4$ gotówka.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 7. sierpnia.

Obligacye długu państwa $5^0/_0$ $84^1/_8$; $4^1/_2$ $0/_0$ $7^{15}/_{16}$; $4^0/_0$ $66^1/_{18}$; $4^0/_0$ z r. 1850

—; wylosowane $3^0/_0$ —; $2^1/_20^0/_0$ —. Losy z r. 1834 $219^1/_2$; z. r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Akcye bank. —. Akcye kolei półn. —. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie 275. Dunajskiej żeglugi parowej 586. Isloyd 557½. Galic. I. z. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towa-rzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam I. 2. m. 103³/₄. Augsburg 124¹/₂ 3. m. Genua — I. 2. m. Frankfurt 123⁷ ₈ I. 2. m. Hamburg 92 I. 2. m. Liwurna 121 p. 2. m. Londyn 12.9 l. I. 3. m. Medyolan 122¹/₂ I. Marsylia — I. Paryż 146¹/₄ I. Bukareszt — Konstantynopol — Agio duk. ces. — Pożyczka z r. 1851 5⁰/₀ lit. A. — lit. B. — Lomb. — Oblig. indemn. 81¹/₇. Pożyczka z roku 1854 88³/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. sierpnia. JO. ks. Arenberg Engelbert, z Brodów. — P. Dobek Konstanty, z Sarnek.

Wyjechali ze Lavowa.

Dnia 7. sierpnia.

Hr. Golejowski, do Krakowa. — Hr. Dzieduszycki, do Kopyczyniec. —
PP. Neuberg, k. pruski jenerał, do Krakowa. — Strzelecki Krzysztow, do Płuchowa.

Spostrzezenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.	Według	Średni stan tem- peratury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana 2 god. pop. 10 god. wie.	27 9 2	+ 15° + 19° + 14°	+ 19° + 14°	zachodni _o połudwsch. _o zachodni _o	pogoda deszcz pogoda

TEATR.

Dziś: Przedst. niem.: "Magnetische Kuren." Jutro: Przedst. niem.: "Mein Freund."

Czynność w ministeryum ku prędkiemu zaprowadzeniu reprezentancyi krajowych odbywa się nieprzerwanie i z największą gorliwością. By tę ważną część naszego organizmu państwa spiesznie przeprowadzić, nastąpi według doniesienia "C. Z. C." pierwszy skład rozmaitych reprezentacyi krajowych zapomoca najwyż. mianowania członków, a regulamin wyborów będzie później wydany.

- Do Karlsbadu zjechało się po 27. lipca 3348 partyi a 4921 osób, zaczem tylko o 300 osób mniej niż lata zeszłego. Między tem 3257 osób z zagranicy, a 1603 z monarchyi Austryackiej. Z Prus zjechało 1430 osób, z innych państw niemieckich razem 970. Z Anglii 166, ze Szwecyi i Norwegii 155, z Rosyi 140, z Szlezwik-Holsztynu 113, z królestwa Polskiego 75, z Francyi 46, z Włoch 23, z księztw naddunajskich i Turcyi 44, z Danii 31, a z północnej Ameryki przybyło 24 osób.

- Gazeta Warszawska pisze: Żegluga parowa osobowa, coraz to nowe czyni usiłowania, ażeby podróż po Wiśle uwygodnić, a wielką w tej mierze znajduje pomoc u nadbrzeżnych właścicieli, którzy coraz lepiej pojmują, jak ściśle ich własny interes połączony jest z korzyścią podróżującej publiczności i samego przedsięwzięcia żeglugi. W bieżącym roku otworzono trzy nowe stacye na dolnej Wiśle: przystanie dla tych stacyi miejscowi właściciele własnym kosztem wystawili, wiedząc, że koszta pierwszego urządzenia wkrótce im się wynagrodzą powiększonym ruchem podróżnych przez ich dobra, i wzrostem miejscowych dochodów z tego ruchu powstać mających. Na górnej Wiśle daje się także czuć wpływ dobrych przykładów dolnej Wisły Dowiedujemy się, że na nowo-otworzonej stacyi Kobylnica (czyli Maciejowice), między Trzebieniem a Kozienicami, miejscowy dziedzic, Hr. Stanisław Zamojski, buduje obecnie umyślna przystań, nakształt Warszawskiej, na Wiśle, i oprócz tego urządza porządny zajezdny dom, w którym podróżni czekający na statek lub też ze statku wysiadający, wypocząć będą mogli; tudzież znajdą o każdej godzinie stosowny posiłek, i wszystko co do noclegu potrzebne. To zapewnienie wygód w miejscu na głównym trakcie z Radomia do Siedlec położonem, pożądanem było od dawna dla podróżującej publiczności, i z prawdziwem upodobaniem przychodzi nam uczynić o niem wzmiankę.

- Zmarły w Gallipoli książę Elchingen był drugim synem marszałka Neya. Nie był niebezpiecznie chory, ale wiadomość o śmierci matki pogorszyła stan jego zdrowia. Książę Elchingen wstąpił z bratem swoim księciem de la Moskowa za restauracyi do szkoły politechnicznej; obydwa nie chcieli złożyć przysięgi i przyjęli służbę w wojsku szwedzkiem. W roku 1830 powrócili do Francyi. Książę Elchingen mianowany kapitanem przy karabinierach miał udział w expedycyi przeciw Antwerpii i w kilku kampaniach w Afryce, a nakoniec mianowany od dwóch lat jenerałem brygady wysłany został jako dowódzca brygady kawaleryi do Oryentu. Syn jego jest obecnie podoficerem w 7. pułku dragonów w Oryencie.

- Dnia 1. sierpnia miał wejść w moc obowiązującą Palmerstona bil przeciw kopceniu, według którego powinny wszystkie parowce na Tamizie, wszystkie rzemiosła i fabryki w Londynie zaopatrzyć kominy swoje aparatem do pochłaniania i trawienia dymu. Mieszkańcy Londynu wyglądają więc dnia tego z niecierpliwościa. Wielu spodziewa się mieć teraz w Londynie jasne niebo neapolitańskie i oglądać słońce w całym jego blasku. Wszakże i na tem się zawiodą, gdyż nie licząc już tych kilkaset tysięcy kominów po domach prywatnych, które nie podlegają postanowieniom bilu, przyczyniają sie jeszcze i inne rzeczy do mglistego powietrza w Londynie. Jasnego więc nieba nie ujarzą mieszkańcy Londynu, a łatwo jeszcze być może, że Kokneje (żartobliwe przezwisko mieszkańców Londynu) nie będą mieli nazajutrz kupić gdzie chleba na śniadanie, zwłaszcza że piekarze utworzyli pomiędzy sobą asocyacye przeciw temu bilowi, i postanowili raczej nie piec chleba dnia pomienionego, niż płacić karę nałożoną za dymienie ich kominów.